

Javnost in ekosistemske storitve gozdov v prostoru: ali se razpoložljivost ujema s povpraševanjem?

Kaja Plevnik¹, Anže Japelj¹, Anže Martin Pintar¹

¹ Gozdarski inštitut Slovenije

E-naslov: kaja.plevnik@gozdis.si

POUDARKI:

- Pri splošni javnosti smo preverili preference do ekosistemskih storitev (ES) in na njih temelječih proizvodih in storitvah ter identificirali območja izrazitih preferenc.
- Ugotovili smo statistično značilne razlike v potencialni razpoložljivosti med površino znotraj in zunaj območij izrazitih preferenc za vse štiri ES.
- Na podlagi primerjave potencialne razpoložljivosti ES in preferenc javnosti do le teh, smo identificirali katere in kje bi jih bilo smiselno krepi.

PREDAVANJE:

Ocena zmogljivosti ekosistemov za zagotavljanje ES in vključevanje javnosti ter njihovih potreb po ES, je ključno za uspešno izvajanje politik povezanih z gozdovi znotraj Evropskega zelenega dogovora (EC, 2019). Izvedli smo nacionalno raziskavo mnenj in stališč splošne javnosti (n=813) v Sloveniji, katere osrednji del predstavlja poskus diskretne izbire, s katerim smo ugotavljali preference javnosti do možnih sprememb v razpoložljivosti ES in proizvodov in storitev, ki na njih temeljijo. Rezultati tega dela raziskave so nam skupaj s krajem prebivališča anketirancev in uporabo Moranove statistike I omogočili opredelitev območij izrazitih preferenc do ES, bodisi pozitivnih bodisi negativnih. Na podlagi biofizikalnih kazalnikov smo ocenili potencialno razpoložljivost ES. Ugotovili smo statistično značilne razlike v potencialni razpoložljivosti med območji znotraj in zunaj območij izrazitih preferenc za vseh sedem vrst preferenc. V nadaljevanju smo primerjali preference javnosti s potencialno razpoložljivostjo ES in ugotovili tri primere (visokokakovostni les, strogo zavarovani gozdovi in gozdni turizem), v katerih se visoka potencialna razpoložljivost ES ujema z izrazitimi pozitivnimi preferencami na istem območju. Ta območja bi morala biti prioriteta za ukrepanje z namenom povečanja razpoložljivosti ES, saj je to z ekološkega vidika možno obenem pa zaželeno s strani javnosti.

LITERATURA IN VIRI:

EC (2019) The European Green Deal.
<https://eur-lex.europa.eu/legal content/EN/TXT/?uri=COM:2019:640:FIN>. Accessed 1 Apr 2025

KLJUČNE BESEDE:

Ekosistemske storitve gozda, preference javnosti, potencialna razpoložljivost ekosistemskih storitev gozda, prostorsko ujemanje, z gozdom povezane politike.

ZAHVALA:

Raziskava je nastala v okviru programa mladih raziskovalcev Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS in raziskovalnega programa Gozdna biologija, ekologija in tehnologija (P4-0107).

CC BY SA · DOI 10.20315/SFS.189.014